

105. ขนาดและตัวอย่างส้มที่เหมาะสมสำหรับประเมินผลผลิตเดียวในไร่เกษตรกร จังหวัดเลย

ไกรสร ตาวงศ์ พุฒนา รุ่งระวี เตือนใจ พุดชัง
สมพร วนะสิทธิ์ วิภารัตน์ ดำริเข้มตระกูล

บทคัดย่อ

ปีงบประมาณ 2550-2551 ได้ทำการศึกษา ขนาดและตัวอย่างส้มที่เหมาะสมสำหรับประเมินผลผลิตเดียวในไร่เกษตรกร จังหวัดเลย โดยส้มเกษตรกรที่ปลูกเดียว ขนาดเนื้อที่ 2-7 ไร่ จำนวน 10 แปลง แต่ละรายส้มจุดตัวอย่าง ขนาด 10 แถวๆ ละ 15 เมตร ระยะปลูกระหว่างแถว 75 เซนติเมตร ระหว่างต้น 75 เซนติเมตร บนเนื้อที่ปลูกของเกษตรกรตัวอย่าง จำนวน 3 จุด/แปลง คิดเป็นเนื้อที่ 337.5 ตารางเมตร/แปลง เก็บเกี่ยวเดี่ยวแยกเป็นแต่ละหน่วยย่อย 9 ส่วน/จุด ซึ่งและบันทึกน้ำหนักแห้งของผลผลิตเดียวออกเป็นส่วนๆ ในแต่ละจุดตัวอย่าง นำข้อมูลผลผลิตมาจัดขนาดต่างๆ กันได้ 14 ขนาด 25 รูปร่าง เมื่อวิเคราะห์ผลตามแนวทางสถิติได้ผลดังนี้ การประเมินผลผลิตเดียวในไร่เกษตรกร ขนาดเนื้อที่ 2-7 ไร่ สรุปได้ว่า ควรส้มเนื้อที่ตัวอย่างขนาด 13.5 ตารางเมตร รูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า คือ จำนวน 6 แถว ยาว 3 เมตร กำหนดให้ค่าประมาณผิดจากค่าจริงเป็น 15% จำนวน 3 จุดตัวอย่าง และ 2 จุดตัวอย่าง ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% และ 90% ตามลำดับ แต่ถ้าต้องการลดความคลาดเคลื่อนให้น้อยลง โดยกำหนดให้ค่าประมาณผิดจากค่าจริงเป็น 10% จะต้องเพิ่มขนาดตัวอย่างให้มากขึ้น คือ จำนวน 5 จุดตัวอย่าง และ 4 จุดตัวอย่าง ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% และ 90% ตามลำดับ

การนำไปใช้ประโยชน์

ได้ขนาด รูปร่างและตัวอย่างส้มที่เหมาะสม ไว้เป็นมาตรฐานสำหรับประเมินผลผลิตเดียวในไร่เกษตรกร เพื่อให้หน่วยงานหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ เพื่อประเมินผลผลิตได้ใกล้เคียงกับค่าจริง ทำให้ประหยัดเวลา แรงงานและงบประมาณ